

1. Obiekt

BASZTA PANIENSKA /ob.BASZTA SIEDMIU PŁASZCZY /

1006/1

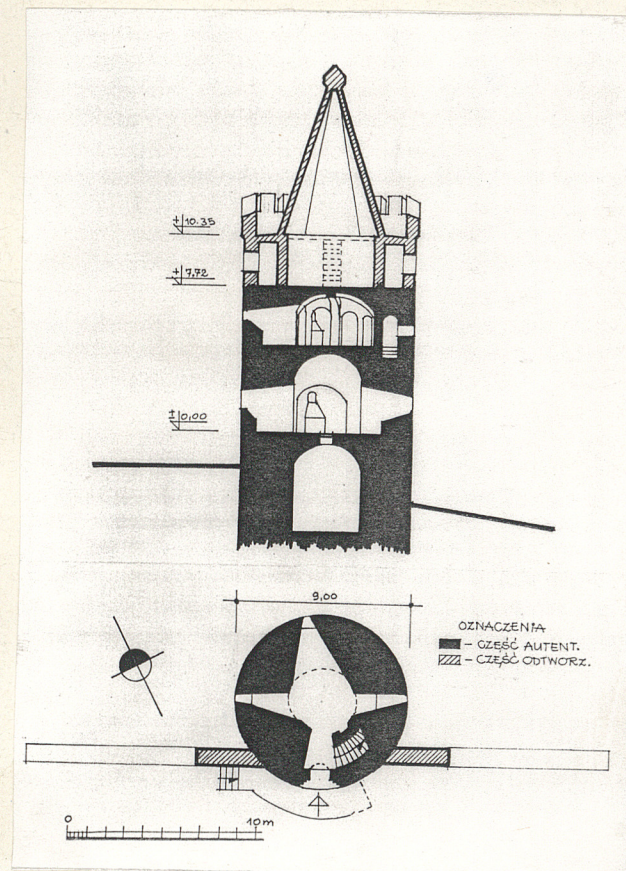
2. Czas powstania

XIV / XV w.

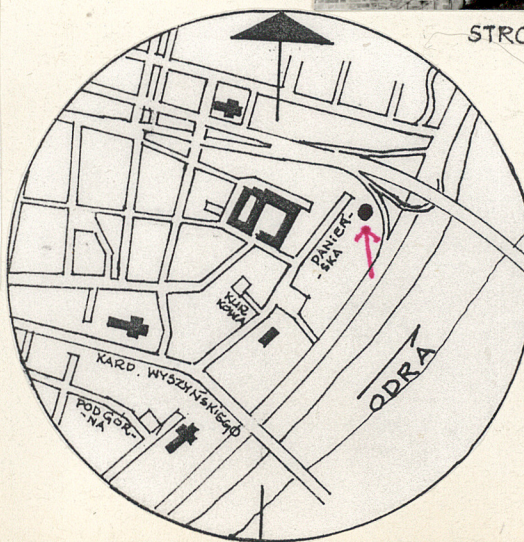
3. Miejscowość

S Z C Z E C I N

11 Zdjęcia rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

STRONA PD.-ZACH.

4. Adres

w rej. ul. Panieńskiej

nr hipoteczny

dec. ul. Syreny

5. Przynależność administracyjna

województwo szczecińskie

gmina SZCZECIN p.m. SZCZECIN

6. Poprzednie nazwy miejscowości

S T E T T I N

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo szczecińskie

powiat

8. Właściciel i jego adres

Urząd Miasta Szczecina
ul. Armii Krajowej 1

9. Użytkownik i jego adres

10 Rejestr zabytków

Nr 8

data 11.06

1954

Mury obronne, w których obwo-
 dzie znajdowała się Baszta Panień-
 ska, datuje się na drugą połowę
 XIII w. Źródła historyczne podają
 że w XIV w. mury wzmocniono basz-
 tami i czatowniami, stąd możnaby
 przyjąć czas budowy Baszty na
 okres XIV w. Jednakże z analizy
 układu cegieł i ich wymiarów oraz
 kształtu i rozmieszczenia otworów
 strzelniczych wynika, że prawdo-
 podobny czas powstania Baszty to
 koniec XV w. /wg. Studium histo-
 ryczne - konserwatorskiego z 1960r.
 autorstwa K.Kroman /.Baszta poło-
 żona była w bezpośrednim sąsiedz-
 twie Bramy Panieńskiej. Zadaniem
 Baszty było /poza ochroną odcinka
 muru / flankowanie murów szyi
 Bramy Panieńskiej. Baszta stopnio-
 wo była przystosowywana do nowych
 systemów obrony i rodzajów broni
 - świadczą o tym widoczne ślady
 przebudowy otworów strzelniczych
 i wejściowych. Plan katastralny
 z początku XX w. przedstawia
 układ zabudowy mieszkalnej i gos-
 podarczej jaka stopniowo powstała
 na miejscu średniowiecznego obwo-
 du obronnego, tworząc kwartał
 zabudowy ograniczony ulicami :
 Baumstrasse /d.Lazurowa, ob.bez
 nazwy/, Junkerstrasse /ob. nie
 istnieje /, Bollwerk /ob. Vasco
 da Gama /, Frauenstrasse / ob.
 Panieńska /.Baszta Panieńska nie
 została rozebrana zapewne także
 i z tej przyczyny, że znajdując
 się wewnątrz kwartału i posiada-
 jąc kondygnację piwniczną została
 c.d. - zał. nr 1

S y t u a c j a : teren dawnego kwartału zabudowy, na którym znajduje
 się Baszta Panieńska przylega do ulicy Panieńskiej. Teren ten jest nadal
 niezabudowany, natomiast w jego części północno - wschodniej zrealizowa-
 no estakadę drogową węzła przeprawy mostowej przez Odrę. Powierzchnia
 terenu pokryta jest trawnikiem, a do wejścia do Baszty prowadzi ścieżka
 wyłożona płytkami chodnikowymi. W odległości ok. 2,5 m na południe od Baszty
 zrealizowano podziemny szalek publiczny. Na stropie szaletu utworzony jest
 mały placik o nawierzchni z płyt chodnikowych z usytuowanymi na nim maszta-
 mi flagowymi.

M a t e r i a ł : w części Baszty zachowanej z okresu jej powstania -
 cegła gotycka o najczęściej występujących wymiarach wynoszących 256x128x
 88 mm oraz sporadycznie kamienie narzutowe. Uzupełnienie zniszczonego lica
 tej części oraz ubytki w niszach strzelniczych wykonano z cegły wyrabianej
 ręcznie o wymiarach cegły gotyckiej zamawianej w wytwórni w Ostrzeszowie.

K o n s t r u k c j a : - ściany części z okresu gotyckiego z cegły
 o wążku murowym w układzie polskim.

- stropy w formie sklepień kopulastych.
 W kondygnacji III sklepienie zostało wzmocnione czterema gurtami
 wykonanymi z cegły maszynowej,

- ściany części nadbudowanej - z cegły
 wyrabianej ręcznie o wymiarach cegły gotyckiej,
 - stropodach nad gankiem części nadbudowanej -
 płyta żelbetowa,
 - ostrosłup wieńczący - z cegły wyrabianej
 ręcznie , o wymiarach jak wyżej,
 - schody w części z okresu gotyckiego
 / ulokowane w grubości muru / -stopnie ceglane, sklepienie kolebkowe,
 - schody w części nadbudowanej, prowadzące
 na poziom ganku -drewniane, drabiniaste.

W y p o s a ż e n i e : podbudowie - instalacja wodna, kanalizacyjną
 elektryczna, odgromowa.

Odbudowane fragmenty muru obronnego wykonano z cegły wyrabianej ręcz-
 nie, o wymiarach cegły gotyckiej.

<p>14. Kubatura</p> <p>części hist. - 835 m³ części nadbudow. - 194 m³ ogółem - 1029 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>79 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne baszta ogniowa flankująca Bramę Panieńską</p>	<p>17. Użytkowanie obecne Obiekt nie jest użyt - kowany</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W 1960 r. opracowano inwentaryzację konserwator - ską przez P.P.PKZ - O.Szczecin. 2. W 1960 r. opracowane zostało studium historyczno - konserwatorskie przez mgr.K.Kroman / P.P.PKZ - O.Szczecin /. 3. W 1960 r. opracowano szkic koncepcyjny do założeń technicznych odbudowy przez P.P.PKZ - O.Szczecin. 4 .W latach 1962 - 64 opracowano dokumentację techniczną. 5. W 1972 r. rozpoczęto prace budowlane. Nie zostały zrealizowane zalecenia nadzoru autorskiego dotyczące odtworzenia łuków konstrukcyjnych muru obronnego. 		<p>19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Baszta obecnie nie jest zasiedlona. Z powodu niedostatecznego zabezpieczenia wewnątrz jej zostało zdewastowane. Zdemontowano i ukradziono urządzenia sanitarne oraz wyposażenie wewnątrz - kinkiety, poręcze klatki schodowej, okna. W roku 1962 zniszczeniu uległy trzy ele - menty krenelaża.</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wydanie właścicielowi obiektu nakazu zabezpieczenia go przed dalszą dewastacją. 2. Znalezienie przyszłego użytkownika dla tego obiektu oraz wykonanie zagospodarowania terenu zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi. Dotychczasowe przetargi nie dały efektu. Nikt nie podjął się zakupu Baszty. 	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

1. Akta Nadzoru Budowlanego Nr 669 -
" Polizei Verwaltung " / obecnie w Archiwum
Wojewódzkim w Szczecinie / dotyczące działki
nr 35 przy ulicy d.Baum - Strasse / Pływackiej/

22. Bibliografia

1. mgr.K.Kroman -" Baszta Panieńska w Szczecinie"
- 1960 r. P.P. PKZ Szczecin -
Pracownia Dokumentacji Technicznej ,
2. H.Lemcke - " Die alteren Stettiner Strassen -
namen " Szczecin 1881 r.
3. " Album Pommerscher Bau - und Kunst -
Denkmaler "

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

1. Plan miasta po roku 1648 wg.K.L.Scherma
neg. MPZ Szczecin nr 5043
2. Plan miasta z 1721 r. - repr. z M.Wehrmana
" Geschichte der Stadt Stettin " - neg.PKZ
Szczecin
3. Fragment obrazu Jean Morino z XIX w. -
neg. MPZ Szczecin nr 5108

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst Krzysztof Konopka grudzień 1992 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Krzysztof Konopka grudzień 1992 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia lotogr. Krzysztof Konopka grudzień 1992 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów P.S.O.Z. O.W.Szczecin

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

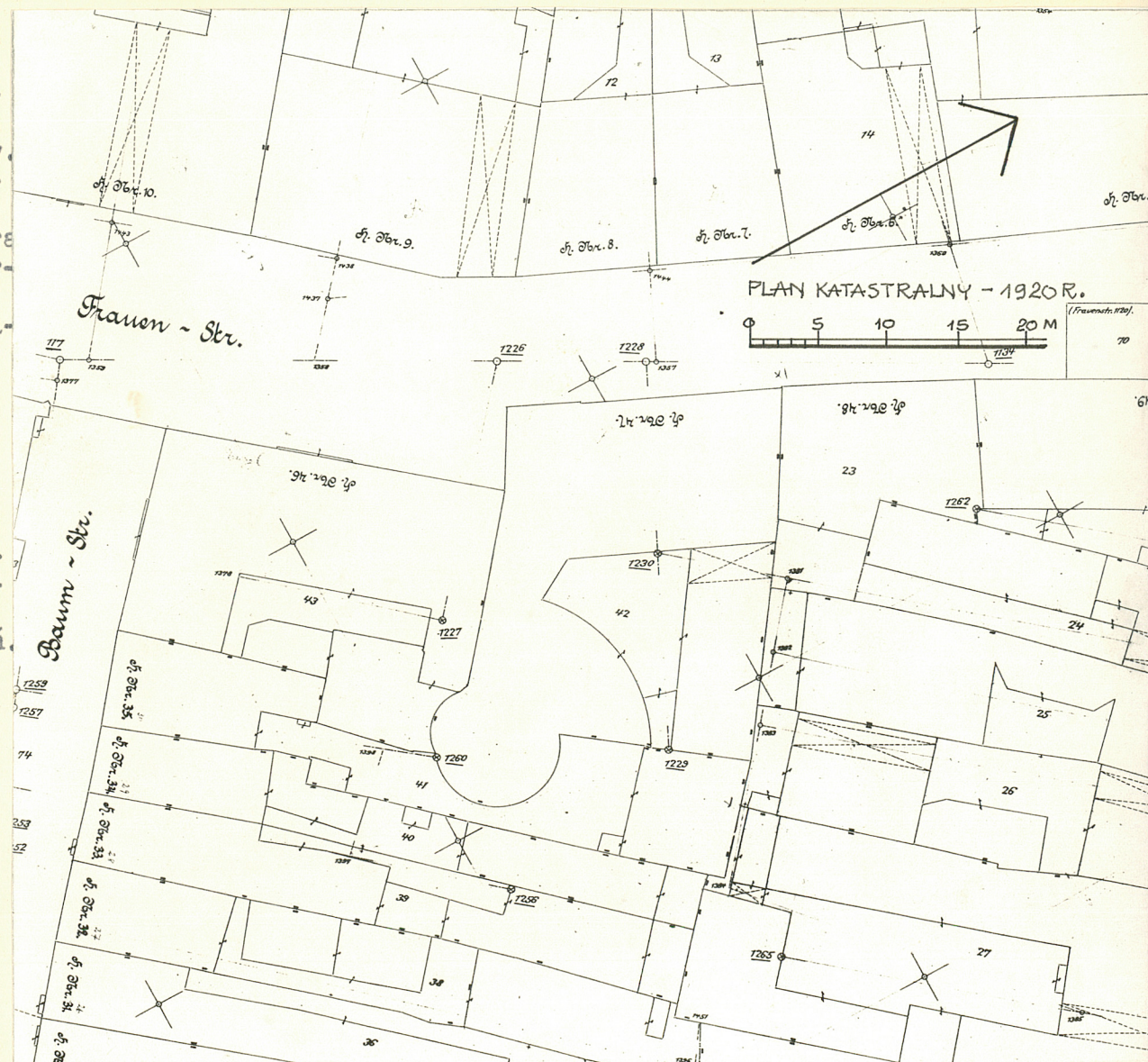
27. Załączniki

NR 1

1. Miejscowość SZCZECIN	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) BASZTA PANIENSKA	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. pozycji 12 Plan katastralny z 1920 r., sytuacja - na odwrocie
----------------------------	--	---

pozycja 12 - ciąg dalszy

adaptowana na pomieszczenia gospodarcze /lodownia, potem stajnia /.Według przekazów ikonograficznych stwierdzić można, że w początku XIX w. nie istniała już część wieńcząca, ale zachowany był krenelaż /wg. akwareli Jean Morino /.W drugiej połowie XIXw. krenelaż już nie istniał, natomiast na części cylindrycznej nadbudowana była bryła ośmioboczna o wysokości dwóch kondygnacji /wg. sztychu v.Eltznera - ok.1850 r. oraz ryciny z 1899r. z " Album Pommer-scher Bau und Kunst - Denkmaler "/.Zabudowa tego kwartału została zniszczona w czasie II wojny światowej.Ocalała część cylindryczna Baszty.Resztki ruin wokół Baszty rozebrano w 1956r. i wtedy nastąpiło niezamierzone odsłonięcie tego zabytku. W latach sześćdziesiątych opracowano dokumentację techniczną projektu odbudowy.W latach siedemdziesiątych przystąpiono do prac budowlanych. Odbudowa Baszty Panieńskiej polegała na częściowej rekonstrukcji uszkodzonych elementów średniowiecznego korpusu oraz nadbudowie części wieńczącej utworzonej w oparciu o sztychy przedstawiające widoki miasta w różnych okresach istnienia obwarowań. Baszta miała pomieścić punkt informacyjny PTTK. Po krótkim okresie wykorzystania użytkownik wycofał się i Baszta jest dotychczas nie użytkowana.

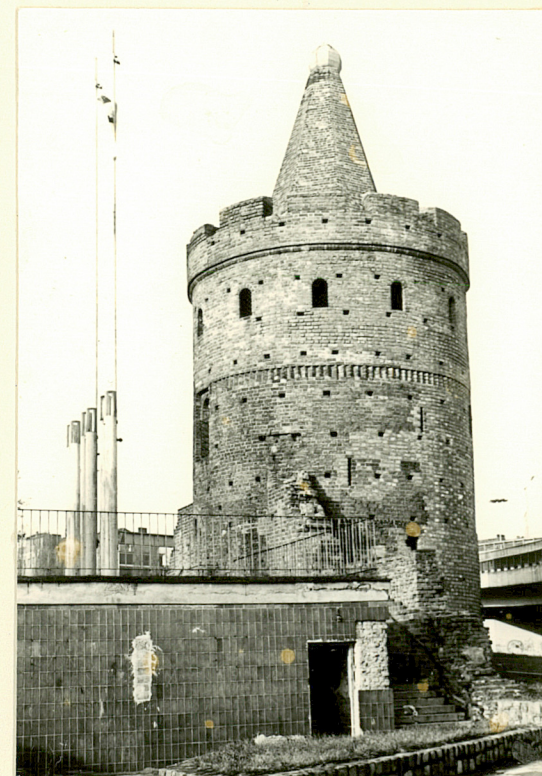
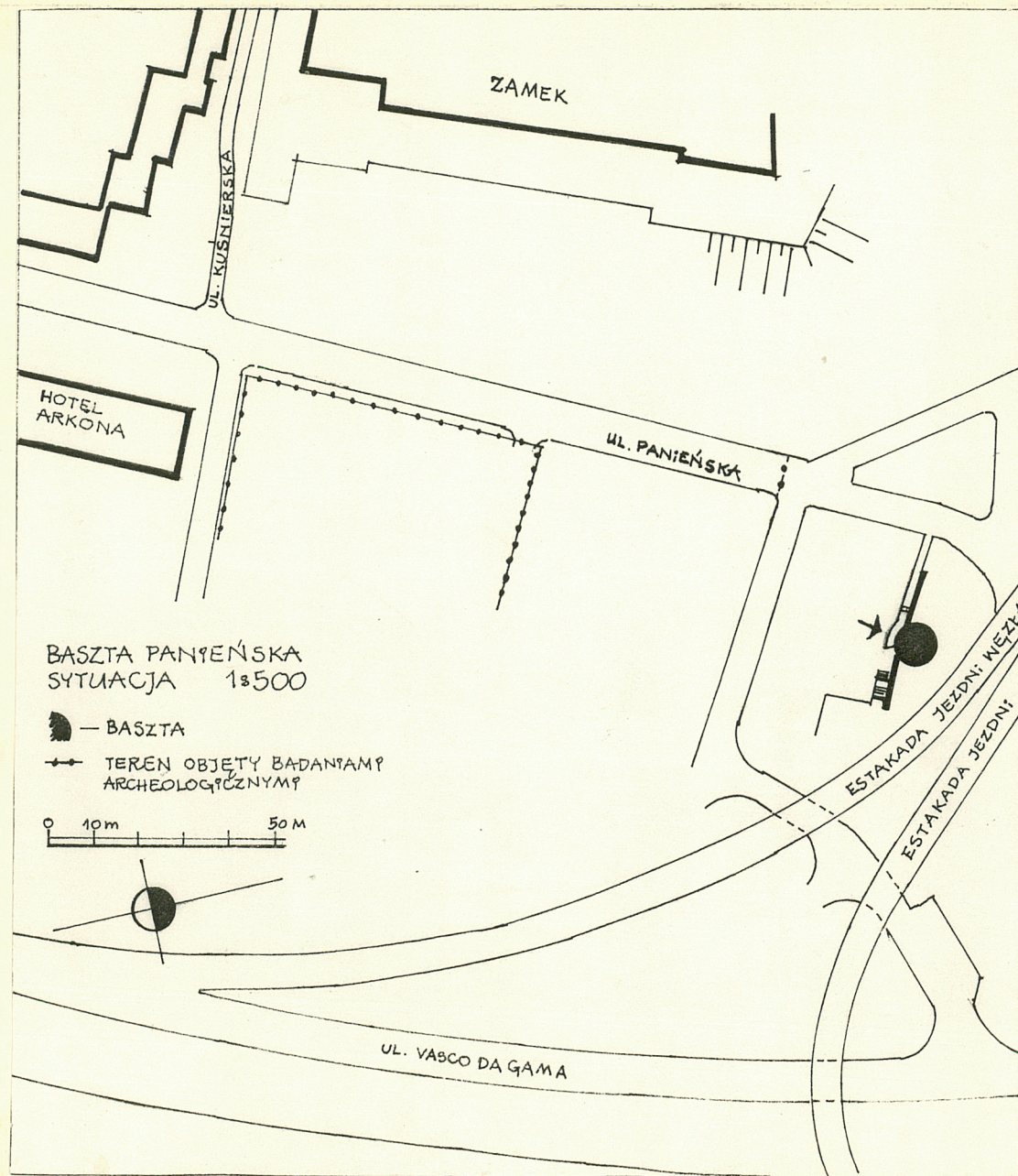
Wkładkę założył: Krzysztof Konopka grudzień 1992r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: P.S.O.Z. O.W: Szczecin

jed W.A. Olsztyn z. 135/S
OZGraf Z.P. Ostróda z. 876 n. 40 000

Wzór ODZ 1978 r.

STRONA WSCH.